

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/399/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616200731
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Boris Minks
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4616200731.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Borisa Minksa a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Renáty Pátrovičovej, v právnej veci žalobcu: O. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. XXX/X, Z., zastúpený JUDr. Kristínou Gerovou, advokátkou Advokátskeho združenia JUDr. Jozef Dudzík & JUDr. Kristína Gerová, Škultétyho 1597/7, Topoľčany, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, o určenie neplatnosti Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 30. 11. 2012 a o zaplatenie sumy 745 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 27. apríla 2016 č. k. 5C/37/2016-66 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku týkajúcej sa určenia povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 745 eur s príslušenstvom a vo výroku o náhrade trov konania m e n í tak, že žalobu z a m i e t a a žalovanému priznáva nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnom rozsahu.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o poplatkovej povinnosti žalobcu p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 27. 04. 2016 č. k. 5C/37/2016-66 pri právnom posúdení podľa § 80 písm. c/ vtedy platného OSP, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1 - 5, § 54 ods. 1, § 39, § 41, § 451 ods. 1, 2, § 3 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 9 ods. 2 a 7 a § 22 ods. 1 písm. b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 745 eur s 5,05% ročným úrokom z omeškania odo dňa 14. 01. 2016 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd návrh žalobcu týkajúci sa určenia neplatnosti Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 30. 11. 2012 ako nedôvodný zamietol. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej tak Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX považoval súd za spotrebiteľskú, pretože vykazuje znaky takejto zmluvy tak ako sú zakotvené v ust. § 52 Občianskeho zákonníka, a podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a to aj napriek tomu, že predmetný úver sa poskytuje na podnikateľské účely. V danom prípade ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť jej obsah. Žalobca je síce v zmluve označený ako fyzická osoba - podnikateľ, avšak súčasne sú vyplnené aj údaje žalobcu ako fyzickej osoby. Konkrétny účel podnikania zo zmluvy nevyplýva napriek tomu, že v zmluve dlžník prehlásil, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon podnikania. Táto zmluva bola v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 4Er/1308/2014 už právoplatným rozhodnutím súdu označená za zmluva o spotrebiteľskom úvere. Dôkazné bremeno o účele poskytnutia úveru v tejto veci zaťažuje žalovaného, pretože účel poskytnutia úveru súdu preukázaný nebol, nakoľko samotný žalobca na pojednávaní prehlásil, že úver si bral ako

pôžičku na domácnosť. V prípade pochybností o tom, či ide o zmluvu spotrebiteľskú, dôkazné bremeno zaťažuje veriteľa. Aj keby predmetná zmluva bola uzatvorená ako absolútny obchod podľa Obchodného zákonníka, táto skutočnosť nie je prekážkou predmetnej aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V zmluve absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN) a takisto aj údaje o priemernej RPMN. Výška poskytnutého úveru bola 400 eur pre žalobcu, pričom tento žalovanému v skutočnosti zaplatil 1.145 eur. Z uvedeného dôvodu sa žalobca oprávnené domáhal od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia v sume 745 eur, ktoré mu aj súd prvej inštancie v žalovanej výške priznal, nakoľko úver poskytnutý zmluvou č. 403800901 považoval za úver bezúročný a bez poplatkov. Žalobca v konaní nepreukázal dostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti celej úverovej zmluvy zo dňa 30. 11. 2012, a preto súd jeho žalobu v tejto časti ako nedôvodnú pre neunesenie dôkazného bremena zamietol.

2. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 2 vtedy platného OSP, keď s prihliadnutím na čiastkový pomer úspechu každého účastníka v konaní rozhodol o náhrade týchto trov tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvoinštančného konania.

3. O povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh na začatie konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 2 ods. 2 a § 4 ods. 2 písm. za/ zák. č. 71/1992 Zb.

4. Proti tomuto rozsudku v častiach jeho výrokov o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 745 eur s príslušenstvom, výroku o trovách konania ako aj výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť na účet Okresného súdu Topoľčany súdny poplatok v sume 44,50 eura podal včas odvolanie žalovaný. Žalobca podal včas odvolanie proti prvoinštančnému rozsudku zo dňa 27. 04. 2016 č. k. 5C/37/2016-66 v časti výroku týkajúceho sa náhrady trov konania účastníkov.

5. Žalovaný v podanom odvolaní uviedol, že žiada odvolací súd, aby napadnutý výrok v častiach II. a IV. zrušil a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, ako i z dôvodu nesprávnych skutkových zistení rezultujúcich z vykonaných dôkazov. Dňa 30. 11. 2012 žalovaný ako veriteľ s dlžníkom uzatvoril Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXX, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 400 eur zvýšený o príslušný poplatok v sume 266 eur. Táto zmluva bola uzatvorená s dlžníkom (žalobcom) ako s podnikateľom, ktorý mal pridelené IČO: 11 769 343 podľa Obchodného zákonníka. Na základe uvedeného je potom možné daný právny vzťah posudzovať ako podnikateľský a nie spotrebiteľský. Podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Žalovaný v tejto súvislosti nie je povinný preukazovať to, na čo v skutočnosti žalobca peniaze použil, ale to, že na aký účel mu boli poskytnuté. Súd prvej inštancie sa iba povrchno bez vykonania dokazovania priklonil k tvrdeniam žalobcu. Úver si dlžník vzal za účelom podnikania, čím bol vyňatý spod pozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľ. O spotrebiteľa ide iba vtedy, ak si vzal úver na osobnú potrebu a nie teda na účely podnikania povolania alebo zamestnania. Žalobca vstúpil do právneho vzťahu so žalovaným na základe vyhlásenia, že poskytnutý úver použije na výkon podnikania a nie na svoju osobnú potrebu. Z uvedeného dôvodu žalobcom predložená zmluva nie je zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ani spotrebiteľskou zmluvou, ale zmluvou o úvere v zmysle Obchodného zákonníka (§ 501 ods. 2 obchodného zákonníka). Všeobecné určenie neplatnosti zmluvy o úvere tak ako určil prvoinštančný súd je v hrubom rozpore s právami veriteľa, ktoré mu priznáva platná legislatíva. Argumentácia prvoinštančného súdu ohľadne neprijateľnosti zmluvných podmienok je nepostačujúca a v rozpore s § 157 ods. 2 OSP. Rozhodnutie o určení neprijateľných zmluvných podmienok je rozhodnutie so závažnými účinkami, a preto vágne odôvodnenie takéhoto rozhodnutie je neprípustné. Napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený a tým aj nepreskúmateľný. Na podporu svojich tvrdení dal do pozornosti rozhodnutie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 4C/26/2011 a sp. zn. 8C/22/2011.

6. Žalobca vo svojom odvolaní včas napadol výrok tohto rozsudku, ktorý sa týkal náhrady trov prvoinštančného konania, ktorý navrhol odvolaciemu súdu zmeniť tak, že mu bude priznaná náhrada trov konania vo výške 417 eur. Je tohto názoru, že vzhľadom k tomu, že mu súd priznal plnenie, ktoré zaplatil navyše, je to potrebné považovať za takú mieru úspechu, pri ktorej mala byť žalobcovi priznaná plná náhrada trov konania. Pri rozhodovaní o úspechu vo veci je treba vychádzať tiež z toho, že žalobca bol vlastne odkázaný Centrom právnej pomoci, ktoré mu určilo advokáta a zároveň aj rozsah žaloby. Ak

potom žalobca poslušol záväzný príkaz Centra právnej pomoci, nemožno mu to pripísať ako procesný neúspech sankcionovaný nepriznaním jeho trov.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaného uviedol, že navrhuje časť rozsudku napadnutého odvolaním žalovanej potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania vo výške spolu 91,73 eura. Predmetnú zmluvu o úvere nie je možné považovať za zmluvu uzatvorenú podľa Obchodného zákonníka, pretože finančnú sumu spotreboval žalobca na vlastné živobytie, pretože sa dostal do finančnej tiesne. Žalovaná ani nepreukázala nespotebiteľský charakter predmetnej zmluvy.

8. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal odvolaniami napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie obidvoch sporových strán procesným postupom podľa § 378 ods. 1 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a kontrário), následne dospievajúc k tomu právnomu záveru, že podané odvolanie žalobcu vyhodnotil za nedôvodné a podané odvolanie žalovaného za čiastočne dôvodné. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd u obidvoch podaných odvolaniach rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

10. V danom prípade odvolací súd na rozdiel od prvoinštančného súdu zdieľa odlišný právny názor na charakter úverovej zmluvy uzatvorenej medzi účastníkmi tohto konania dňa 30. 11. 2012 pod č. XXXXXXXXXX, ktorý v konečnom dôsledku spôsobil aj zmenu napadnutého rozsudku podľa § 388 CSP v tom rozsahu, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku. Podľa názoru odvolacieho súdu pri akceptovaní obsahu predmetnej zmluvy vyplýva tá skutočnosť, že ide o obchodnoprávny vzťah založený medzi účastníkmi konania, ktorý mu bol s poukazom na ust. § 501 a nasl. Obchodného zákonníka poskytnutý žalobcovi ako dlžníkovi, poskytnutý úver vo výške 400 eur zvýšený o príslušný poplatok 266 eur. To, že ide o podnikateľský a nie o spotrebiteľský vzťah nasvedčuje aj uvedenie čísla IČA: 11 769 343 prideleného žalobcovi ako živnostníkovi, resp. podnikateľovi. Takisto žalobca vlastnoručným podpisom podpísal časť úverovej zmluvy zo dňa 30. 11. 2012, v ktorej ako dlžník prehlasuje, že finančné prostriedky mu poskytnuté sú na výkon podnikania. Ak je žiadateľ zapísaný v živnostenskom registri, čoho dôkazom je jemu pridelené IČO príslušného čísla, tak potom je podľa § 2 ods. 2 písm. b/ Obchodného zákonníka podnikateľ, pričom takto poskytnutý úver nie je možné subsumovať pod režim spotrebiteľského úveru. V danom prípade bol žalovaný povinný preukázať účel poskytnutia predmetného úveru, čo aj s poukazom na obsah úverovej zmluvy uzatvorenej dňa 30. 11. 2012 preukázal. Skutočnosť, akým spôsobom žalobca naložil s poskytnutým úverom už žalovaný preukazovať nemusel, nakoľko je v tomto smere nepodstatná. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil procesným postupom podľa § 388 CSP, pretože predmetnú zmluvu o úvere považoval za absolútny obchodnoprávny vzťah, v ktorom si strany medzi sebou navzájom dohodli, že všetky ich právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Vzhľadom k uvedenému potom nie je možné žalobcu považovať za spotrebiteľa a takisto aj uzatvorenú zmluvu za zmluvu spotrebiteľskú, resp. o spotrebiteľskom úvere podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. Pokiaľ ide o podané odvolanie žalobcu proti výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, tak odvolací súd ho považoval za neopodstatnené.

11. O náhrade trov odvolacieho a zároveň aj prvoinštančného konania vzhľadom na zmenu napadnutého rozsudku vo veci samej (§ 388 CSP) odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 a § 255 ods. 1 CSP s tým, že úspešnému žalobcovi v obidvoch týchto konaniach (prvoinštančné a odvolacie) priznal nárok na náhradu týchto trov v plnom rozsahu.

12. V časti výroku ohľadne poplatkovej povinnosti odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, avšak s prihliadnutím na iné skutkové a právne dôvody ako rozhodol súd prvej inštancie. Vzhľadom k tomu, že pre daný právny vzťah, ktorý nie je vzťahom spotrebiteľským, neprichádza do úvahy zákonné oslobodenie od poplatkovej povinnosti pre žalobcu v zmysle § 4 ods.

1za zák. č. 71/1992 Zb. a súdny poplatok za podaný návrh by mal podľa § 2 ods. 1 písm. a/ citovaného zákona platiť žalobca, odvolací súd od tejto povinnosti pre žalobcu s poukazom na jeho súčasné nepriaznivé majetkové pomery, dôkazom ktorých je ustanovenie právneho zástupcu žalobcovi rozhodnutím Centra právnej pomoci v Nitre zo dňa 31. 12. 2015 sp. zn. 13292/2015-KaNr upustil. Predmetné rozhodnutie vzhľadom na svoj obsah a právnu silu odvolací súd prirovnáva k oslobodeniu od povinnosti pre žalobcu platiť súdne poplatky v tomto konaní, čo s poukazom na ust. § 2 ods. 2 zák. č. 71/1992Zb. znamená prechod tejto povinnosti zo žalobcu na žalovaného.

13. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).